

Vragen & antwoorden over masters in het hbo

Naar aanleiding van het webinar op 4 november 2025

De informatie in deze Q&A is gebaseerd op de beschikbare informatie op het moment van schrijven (december 2025). Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

Veelgestelde vragen en de antwoorden daarop:

Studiefinanciering voor een master	2
Collegegeld	2
Kosten voor een premaster	3
Lerarenbeurs	3
Hoe oriënteer ik me op masteropleidingen?	3
Welke master past bij mijn achtergrond?	4
Hoe kies ik een master die bij mij past?	4
Hoe werkt de overstap van een hbo-bachelor naar een hbo-master?	5
Hoe lang duurt een masteropleiding?	5
Zijn er salarisverschillen als je een hbo-master of wo-master op zak hebt?	5
Hoe ziet het aanbod masters in het hbo eruit, zowel voor voltijd als deeltijd?	6
Hoe zit het met de toelatingseisen bij een universitaire master?	6
Wat zijn verschillen en overeenkomsten tussen master in het hbo en in het wo ?	7
Welke master past bij mij en mijn studie?	7
Kunnen jullie uitleg geven over de pre-master?	8
Merken jullie nou echt een merkbaar kansenverschil op de arbeidsmarkt binnen de sector door het doen van de master?	9
Wat weegt voor een werkgever zwaarder, diploma/niveau of werkervaring?	9
Wat zijn ervaringen van hbo master-afgestudeerden met vinden van een baan?	9
Kan een master (hbo en wo) leiden tot minder kans op een baan?	10
Is er de vraag naar masteropgeleiden (hbo en wo) in elke regio even groot?	10

Studiefinanciering voor een master

Heb je een bachelor gedaan en wil je een voltijd of duale master aan een hogeschool gaan volgen? Dan heb je recht op studiefinanciering. Daarbij heb je ook uiteraard ook de mogelijkheid om naar een andere hogeschool te gaan. Je hebt recht op studiefinanciering (basisbeurs en eventuele aanvullende beurs) gedurende de prestatiebeursperiode van 7 jaar, die ingaat op de dag dat je je eerste studie in het hoger onderwijs begint. Ben je na 4 jaar bachelor bijvoorbeeld 2 jaar gaan werken dan heb je nog 1 jaar recht op studiefinanciering.

Of je recht hebt op studiefinanciering, een reisproduct of collegegeldkrediet, hangt ook af van de bachelor die je hebt gedaan en de master die je wilt gaan doen. Ga je voor een premaster, of een master op de universiteit dan heb je geen recht op studiefinanciering. Op de [website van DUO](#) vind je een handig overzicht waarin je kunt zien wat je maximaal kunt krijgen voor een studie in het hoger onderwijs (bachelor en master). In je persoonlijke account 'Mijn DUO' zie je bij de details van je producten altijd hoeveel maanden studiefinanciering je nog over hebt. Raadpleeg DUO voor meer informatie: <https://duo.nl/particulier/opleiding-stoppen-of-wijzigen/een-master-gaan-doen.jsp>

Bij deeltijdmasters heb je geen recht op studiefinanciering. Je kunt dan wel gebruik maken van andere regelingen, zoals het [LevenLangLeren Krediet](#) of tegemoetkoming en subsidies voor studiekosten voor leraren.

Collegegeld

Wanneer je een door de overheid bekostigde master volgt, betaal je hiervoor collegegeld. Er zijn 2 soorten collegegeld: het wettelijk collegegeld en het instellingscollegegeld. De overheid stelt jaarlijks de hoogte van het wettelijk collegegeld vast.

Hogescholen en universiteiten mogen zelf bepalen hoe hoog het instellingscollegegeld is, al mag het nooit lager zijn dan het wettelijk collegegeld. Het instellingscollegegeld kan per onderwijsinstelling en per opleiding verschillen. Welk collegegeld je moet betalen, hangt af van jouw situatie. Meer informatie vind je bij DUO: [Collegegeld - DUO](#) en bij Studiekeuze123: [Collegegeld en studiefinanciering voor masters - Studiekeuze123](#)

Het wettelijk collegegeld voor een master op het hbo en op de universiteit zijn gelijk. Evenals voor je bachelor betaal je ook voor door de overheid bekostigde masteropleidingen het wettelijke collegegeld. De hoogte van dit bedrag verandert en wordt jaarlijks door de overheid vastgesteld. Voor 2026-2027 is dat **2.694 euro**.

Er zijn ook masteropleidingen in het hbo die niet door de overheid zijn bekostigd. Daarvoor geldt een afwijkende opleidingsprijs. DUO noemt dit post-initiële masters. Je krijgt geen

studiefinanciering voor een post-initiële master (PIM). Je kunt dan wel gebruik maken van andere regelingen, zoals het LevenLangLeren Krediet of subsidies zoals de Lerarenbeurs.

Kosten voor een premaster

Ga je een premaster of schakelprogramma volgen? Dan kunnen de kosten per traject verschillen. Of je recht hebt op studiefinanciering hangt ook af van het traject dat je gaat volgen:

- Soms moet je je voor een premaster inschrijven bij een bachelorprogramma. In dat geval heb je recht op studiefinanciering.
- Heb je je hbo-bachelor al afgerond? Dan kan de premaster gezien worden als een tweede bachelor, waardoor je in de meeste gevallen het hogere instellingscollegegeld moet betalen.
- Soms is een schakelprogramma een los programma waar je je voor inschrijft. In dat geval heb je niet altijd recht op studiefinanciering.

Vraag daarom altijd bij de universiteit hoe de premaster wordt ingericht en hoe je je daarvoor moet inschrijven. Meer informatie over het recht op studiefinanciering vind je op de website van **DUO**. <https://www.studiekeuze123.nl/wat-ga-jij-kiezen/artikel/collegegeld-studiefinanciering>

Lerarenbeurs

Een lerarenbeurs is een financiële regeling van de overheid die bevoegde leraren in het onderwijs helpt bij het volgen van een hbo- of universitaire opleiding. Ben je bevoegd leraar en wil je een opleiding aan hbo of universiteit gaan volgen? Dan kun je een lerarenbeurs aanvragen. Je kunt de lerarenbeurs krijgen voor een: bachelor- of masteropleiding, post initiële masteropleiding, premaster- of schakelprogramma dat voorafgaat aan een universitaire masteropleiding. Je kunt geen lerarenbeurs krijgen voor een post-hbo-opleiding. De lerarenbeurs bestaat uit een vergoeding voor collegegeld, studiemiddelen en reiskosten. Daarnaast kan je werkgever subsidie krijgen om jou studieverlof te geven. Meer informatie over de lerarenbeurs:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-het-onderwijs/vraag-en-antwoord/lerarenbeurs> of <https://duo.nl/particulier/lerarenbeurs/>

Hoe oriënteer ik me op masteropleidingen?

Oriënteren op een master begint bij het verkennen van je interesses en het verzamelen van informatie. Op websites zoals [Studiekeuze123.nl](https://www.studiekeuze123.nl) vind je een totaaloverzicht van het aanbod masteropleidingen. Alle hbo-master opleidingen vind je op de website Levenlanghogeschool: [Master aan een hogeschool - Studeer flexibel naast je werk](#) .

Met websites zoals Welkemaster.nl en Doorstroommatrix.nl of Masterkeuze.gompas.nl kun je aan de hand van jouw bachelor en matchmakers zoeken op aansluitende masteropleidingen. Websites van hogescholen en universiteiten bieden uitgebreide informatie en overzichten van opleidingen. Als je internationaal aan het oriënteren bent, zijn er ook internationale studieplatformen zoals www.masterstudies.co.nl waar je masteropleidingen in andere landen kunt zoeken.

Let op: niet alle opleidingsinformatie is altijd volledig weergegeven op websites, dus het loont om ook contact op te nemen met opleidingen.

Welke master past bij mijn achtergrond?

De mogelijkheden hangen sterk af van je opleiding en interesses. Sommige masters sluiten goed aan op specifieke hbo-opleidingen, andere vereisen aanvullende kennis via een pre-master of enige werkervaring. In jouw oriëntatie naar een masteropleiding vind je vaak precies welke toelatingseisen er nodig zijn. Bespreek dit met je studieloopbaanbegeleider of studiekeuzeadviseur; zij kunnen je helpen om een passend traject te kiezen zoals een minor of vakken die je voorbereiden op een master of verdieping brengen in een interessegebied.

Hoe kies ik een master die bij mij past?

Het maken van de juiste keuze voor een master vergt een goede voorbereiding. Twijfelen is heel normaal. Begin met het in kaart brengen van je interesses, talenten en toekomstwensen. Bezoek open dagen of neem deel aan meeloopdagen of proefcolleges. Praat met studiekeuzeadviseurs, studenten, alumni of docenten. Er zijn ook online tools zoals de Studiekeuzecheck of interessevragenlijsten die kunnen helpen.

Heb je bij de overstap van een hbo-bachelor naar een universitaire master altijd een pre-master nodig?

Ja, in sommige gevallen is er een pre-master vereist als je van een hbo-bachelor naar een wo-master wilt doorstromen. Als je een bachelordiploma van een hogeschool op zak hebt, is het mogelijk om een masteropleiding te volgen aan de universiteit. Deze doorstroom is echter niet automatisch.

Je kunt op verschillende manieren instromen:

- Via de voorafgaande wo-bacheloropleiding, die je soms verkort kunt doorlopen.
- Via een premaster / schakelprogramma.
- Via een individueel maatwerkprogramma.

Er zijn ook wo-masters die als inhoudelijke eis stellen dat je een specifieke wo-bachelor moeten hebben gedaan. De inhoud en duur van zo'n voortraject verschillen per universiteit en opleiding.

Informeer bij de universiteit van jouw keuze naar de toelatingseisen en mogelijkheden. Een studiekeuzeadviseur kan je vaak helpen om de juiste route te vinden.

Hoe werkt de overstap van een hbo-bachelor naar een hbo-master?

Met je hbo-bachelordiploma kun je direct beginnen met een master aan een hogeschool. Masteropleidingen in het hbo vragen in ieder geval om het bezit van een bachelor-diploma of vergelijkbare kennis op dat niveau. Daarnaast kunnen masteropleidingen kwalitatieve selectie-eisen stellen. Deze gaan bijvoorbeeld over specifieke kennis of bepaalde taalvaardigheid. Kijk voor alle toelatingseisen van de master van jouw keuze op de website van de hogeschool. Ook hier geldt: een studiekeuzeadviseur kan je vaak helpen om de juiste informatie route te vinden.

Hoe lang duurt een masteropleiding?

Bij een voltijd hbo-master besteed je 40 uur per week aan colleges volgen, studeren en stage lopen. De voltijd-masteropleiding duurt meestal 1 jaar, maar kan bij uitzondering ook 2 jaar zijn. Kies je voor een hbo-master in deeltijd of voor een duale variant (waarbij je werken en leren combineert), dan ben je wat langer bezig. Meestal 2 jaar tot 3 jaar.

Een universitaire master duurt standaard 1 jaar en soms 2 jaar (bijvoorbeeld technische masters of research masters). Technische en onderzoeksgespecialiseerde masters zijn vaak 2 jaar. Een pre-master duurt meestal een half jaar tot een jaar, afhankelijk van je vooropleiding en het programma. Check altijd de specifieke duur op de website van de opleiding.

Zijn er salarisverschillen als je een hbo-master of wo-master op zak hebt?

Uit cijfers van alumni (hbo-monitor) en het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat direct na afstuderen het startsalaris van hbo-masters vaak iets hoger ligt dan wo-masters in praktijkgerichte sectoren (zoals de zorg en in de bouw), maar lager in academische en specialistische functies. Het hangt dus af van de sector waarin je werkt en ook van jouw werkgever. In de meerjaren-cijfers is te zien dat het gemiddeld jaarsalaris van hoogopgeleiden (zowel hbo als wo masters) in de loop der jaren fors is gestegen (van gemiddeld €56.000 in 2013 naar €74.600 in 2023). Het salaris van WO afgestudeerden lag daarbij structureel boven dat van HBO afgestudeerden, waarbij ook de sector van belang is.

Nieuwe trend: afgestudeerde hbo-masters winnen terrein doordat er grote vraag is naar hoogopgeleiden die praktijkgericht zijn. In de arbeidsmarktprognoses 2030 valt op dat de arbeidsmarkt gunstig is voor zowel wo- als hbo-masterafgestudeerden. Verwachting is dat het verschil in perceptie tussen hbo en wo in de toekomst zal afnemen (want het niveau waarop je bent afgestudeerd is hetzelfde).

Hoe ziet het aanbod masters in het hbo eruit, zowel voor voltijd als deeltijd?

Een hbo bachelordiploma (in tegenstelling tot een bachelordiploma wo) geeft je direct toegang tot de arbeidsmarkt. Van oudsher zijn veel hbo-masteropleidingen ontstaan vanuit de behoefte van werkenden om zich te verdiepen en te specialiseren of zich te laten scholen voor een hogere functie. Een groot deel van het aanbod aan masteropleidingen bij hogescholen is ontstaan vanuit die vaak intensieve opleidingstrajecten voor professionals.

In 2002 werd het bachelor-masterstelsel ingevoerd in Nederland. Daarmee werden ook hbo-masteropleidingen wettelijk erkend en opgenomen in het hoger onderwijsstelsel. Deze masteropleidingen waren primair gericht op werkende professionals en kenmerken zich door een sterke praktijkgerichtheid, waarbij leren en werken worden gecombineerd. Om die reden wordt een aanzienlijk deel van hbo-masters in deeltijd of duaal aangeboden.

Daarnaast zie je een duidelijke trend: hogescholen bieden steeds meer flexibele onderwijsvormen, zoals hybride en online onderwijs, zodat werkende professionals hun hbo-master in deeltijd beter kunnen combineren met werk en privé. Zie ook: [levenlanghogescholen kun je een master in deeltijd volgen](#).

De afgelopen jaren zijn er ook steeds meer hogescholen die masteropleidingen aanbieden die je direct na je bacheloropleiding kunt volgen. De arbeidsmarkt verandert namelijk snel. Werkgevers vragen steeds vaker om specialistische kennis en hebben behoefte aan hoogopgeleide hbo-professionals die complexe vraagstukken in de praktijk kunnen aanpakken. Tegelijkertijd groeit het aantal hbo-bachelor studenten dat wil doorstromen naar een voltijd hbo-master. Hun motivatie varieert: sommigen vinden zichzelf nog te jong om te gaan werken, anderen willen tijd besparen ten opzichte van een universitaire route met een premaster, of geven de voorkeur aan een praktijkgerichte master boven een theoretische. Deze trend zorgt ervoor dat hogescholen het aanbod aan voltijd hbo-masters aanzienlijk uitbreiden.

Hoe zit het met de toelatingseisen bij een universitaire master?

Een basisvoorwaarde is dat je een bachelordiploma moet hebben. Overigens geeft een hbo-bachelordiploma niet automatisch toegang tot een universitaire master. Instroom is mogelijk, maar er gelden aanvullende eisen. Vrijwel altijd moet je een premaster (schakelprogramma) volgen om de academische kennis en vaardigheden op WO-niveau aan te vullen. Dit duurt meestal half jaar tot een jaar en richt zich op theoretische verdieping en onderzoeksmethoden. Daarnaast stelt elke masteropleiding eigen toelatingseisen, zoals:

- Inhoudelijke aansluiting: je hbo-bachelor moet verwant zijn aan de master.
- Cijfergemiddelde: soms wordt een minimum (bijv. 7,0) gevraagd.
- Taalvaardigheid: voor Engelstalige masters vaak een IELTS/TOEFL-score.
- Motivatiebrief, CV en soms een toelatingstoets.

Meer weten? [Toelating & selectie in de master | Universiteiten van Nederland](#)

Wat zijn verschillen en overeenkomsten tussen master in het hbo en in het wo ?

HBO

- Praktijkgericht: direct toepasbaar, studie gericht op samenwerking en innovatie beroepspraktijk
- Mix van wetenschappelijk en toegepast onderzoek
- Cross-sectorale vraagstukken oplossen met (niet-) academische stakeholders
- Hogescholen hebben een groot netwerk in de beroepspraktijk
- Direct doorstromen, veelal geen pre-master nodig
- Voltijd en deeltijd (NL/EN)
- Langer studiefinanciering bij voltijd*
- Internationaal erkende mastergraad (MSc, MA)
- Na afronding van hbo-master direct inzetbaar in beroepspraktijk

WO

- Theoretisch: specialisatie op onderzoek binnen een specifiek beleidsterrein
- Wetenschappelijk onderzoek en theoretische kennis
- Complexe academische vraagstukken: ontwikkeling van nieuwe wetenschappelijke inzichten
- Groot academisch netwerk
- Pre-master nodig (schakeljaar)
- Voltijd en deeltijd (NL/EN)
- Verlies basisbeurs voor hbo studenten investering schakeljaar*
- Internationaal erkende mastergraad (niveau 7)
- Starten met praktijkervaring en opbouwen netwerk na het afstuderen

*Bron: [DUO: een master gaan doen](#)

Welke master past bij mij en mijn studie?

Weet je nog niet precies wat je wilt? Maak dan een afspraak met een studiekeuzeadviseur van jouw hogeschool. Bij een studiekeuzeadviseur kun je terecht met al je vragen of twijfels over een vervolgstudie. Samen kunnen jullie kijken naar passende opties, zoals een minor die goed aansluit op een toekomstige master. Of neem contact op met Duo: [Contact DUO](#)

Je kan je online op een master oriënteren:

[Master kiezen - Studiekeuze123](#)

Levenlanghogeschool.nl
welkemaster.nl
Doorstroommatrix.nl/
Masterkeuze.qompas.nl
Masterstudies.co.nl (internationaal)

Tips:

- Bekijk ook de websites van andere hogescholen en universiteiten.
- Bezoek open dagen van masteropleidingen
- Ga vooral in gesprek met studenten die al een masterstudie volgen
- Een persoonlijk gesprek met een coördinator of docent van de opleiding kan ook helpen om jouw specifieke vragen te beantwoorden.

Kunnen jullie uitleg geven over de pre-master?

Wil je doorstuderen aan een **hbo master**? Dan zijn er verschillende mogelijkheden. Met een afgeronde hbo-bachelor kun je meestal zonder premaster instromen in een hbo-master, mits je bachelor goed aansluit op de gekozen master. Dit komt doordat hbo-masters inhoudelijk voortbouwen op de beroepsgerichte hbo-bachelor.

Als je bachelor inhoudelijk niet helemaal aansluit dan bieden sommige masteropleidingen als voorbereiding op een **hbo-master** een minor of een specifiek schakelprogramma aan om je voor te bereiden of eventuele deficiënties weg te werken (zie www.kiesopmaat.nl). Bij deeltijd- of duale masters kan werkervaring vereist zijn. Daarnaast kunnen bepaalde masters aanvullende vakken of een specifiek profiel vragen, zoals bij masters van de lerarenopleidingen. Omdat deze voorwaarden per hogeschool en per type master verschillen, is het belangrijk om je goed te oriënteren. Bekijk daarom de websites van hogescholen voor het actuele masteraanbod en de mogelijkheden om je voor te bereiden. Voor doorstuderen aan een hbo-master krijg je studiefinanciering. Let op, raadpleeg: [DUO: een master gaan doen](#)

Wil je doorstuderen aan een **universitaire master**? In sommige gevallen kun je in de profileringsruimte van je hbo-bachelor een doorstroomprogramma volgen. Dit hangt af van de samenwerking tussen jouw hogeschool en de universiteit. Voor de meeste universitaire masters geldt echter dat je na het afronden van je hbo-bachelor eerst een premaster moet volgen. Deze duurt meestal 6 tot 12 maanden. De kosten van een premaster worden berekend per EC en je betaalt doorgaans het instellingscollegegeld, dat hoger ligt dan het wettelijk collegegeld. Je hebt beperkt recht op studiefinanciering. Dit is afhankelijk van de duur van de master en hoeveel studiefinanciering je al hebt gebruikt tijdens je hbo-bachelor en premaster. Let op, raadpleeg: [DUO: een master gaan doen](#)

Merken jullie nou echt een merkbaar kansenverschil op de arbeidsmarkt binnen de sector door het doen van de master?

In de arbeidsmarktprognoses 2030 (Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt) valt op dat de arbeidsmarktperspectieven gunstig zijn, voor zowel wo- als hbo-masterafgestudeerden.

Niet in elke sector is een hbo-master al bij iedereen bekend en heeft het een vaste positie verworven in een sector. We zien dat de bekendheid van masteropleidingen die je nodig hebt om een erkend beroep te mogen uitvoeren, zoals in de zorg (de masters die opleiden tot Verpleegkundig Specialist en Physician Assistant), in het onderwijs (de masters 1e graads-lerarenopleidingen) en de opleiding tot architect (M architectuur) heel goed is. In andere sectoren moet deze bekendheid en herkenbaarheid van de toegevoegde waarde van een masterdiploma nog groeien.

Wat we daarbij zien is dat er op de arbeidsmarkt een toenemende vraag is naar hoogopgeleide professionals die in de praktijk complexe vraagstukken kunnen aanpakken. Met een masteropleiding verzamel je de kennis en ervaring om die rol te kunnen vervullen. De verwachting is dat het verschil in perceptie tussen een hbo-master en wo-master in de toekomst zal afnemen (want het niveau waarop je bent afgestudeerd is hetzelfde).

Wat weegt voor een werkgever zwaarder, diploma/niveau of werkervaring?

Het hangt van het beroep en de werkgever af. In de ene beroepsgroep draait het om werkervaring in de andere beroepsgroep wordt meer naar diploma's gekeken. Een masterdiploma in combinatie met werk-/ stage-ervaring geeft een bredere startkwalificatie.

Wat zijn ervaringen van hbo master-afgestudeerden met vinden van een baan?

Uit de HBO-Monitor 2024 blijkt dat hbo-masterafgestudeerden het **snelst aan een baan komen** van alle hbo-afgestudeerden:

- **Direct werk na afstuderen: 87,5%** van de hbo-masterafgestudeerden vindt **onmiddellijk** een baan
- **Binnen 3 maanden:** Meer dan **90%** heeft binnen drie maanden werk
- **Werkloosheid na 1,5 jaar:** Slechts **2,5%** van de hbo-masterafgestudeerden is werkloos (laagste van alle hbo-niveaus).
- **Vast contract: 80%** van de hbo-masterafgestudeerden heeft anderhalf jaar na afstuderen een vast contract.

Kan een master (hbo en wo) leiden tot minder kans op een baan?

In het algemeen is er op de arbeidsmarkt veel vraag naar hoogopgeleiden die complexe vraagstukken kunnen aanpakken. Het is wel zo dat er per sector verschillen zijn in het arbeidsmarktperspectief. Dit geldt voor zowel hbo- als wo-masteropgeleiden:

Goed perspectief: techniek & ICT, gezondheidszorg, onderwijs

Redelijk perspectief: economie & recht, landbouw & natuur

Matig perspectief: journalistiek, gedrag & maatschappij

Is er de vraag naar masteropgeleiden (hbo en wo) in elke regio even groot?

Dit is afhankelijk van de sector:

- **Techniek- en ICT-masters** zijn schaars en gewild in alle regio's, maar vooral in Zuid-Holland, Noord-Brabant en Gelderland.
- **Gezondheidszorg en onderwijs masters** hebben overal goede perspectieven, maar vooral in stedelijke gebieden met grote zorginstellingen.
- **Economie en recht:** vraag concentreert zich in Randstad en stedelijke regio's.
- **Kunst, taal en cultuur:** vraag is laag in perifere regio's, iets beter in Randstad